

INDIEN D

TAMIL NADU

Hinduisme, film, politik og samfund i Tamil Nadu

Indsamlet af Lars Kjærholm i 1982-1990.
Etableret i 1990-91 af Jens Seeberg og Lars Kjærholm.

Hent den aktuelle tekstsamling eller læs aktuelle fakta på:
www.moesmus.dk/unesco

Seneste opdatering: 12.12.2004

Introduktionsark

Samlingen "Hinduisme" består af flg. materiale:

228 genstandsnumre fordelt i fire kasser.

Genstandene er fordelt på flg. emnegrupper:

- a) genstande, som anvendes direkte i religiøse ritualer
- b) genstande, som har tilknytning til religion
- c) en samling med ayurvedisk medicin
- d) en samling med filmplakater

DIASSERIER:

- A-D Dagligliv og hinduisme i Sydindien. 107 dias
- E Buddhisme. 8 dias
- F Indiens kvinder. 13 dias
- G Hinduguder. 14 dias
- H Hinduisme udenfor Indien. 11 dias
- I Islam i Indien. 6 dias
- J Jainisme. 1 dia.
- K Historien om Kannaki. 31 dias
- L Ayurvedisk medicin. 8 dias
- M (a) Murugan: Tamilerne og deres krigsgud (udvidet tekst). 20 dias
- M (b) Murugan: Tamilerne og deres krigsgud. 20 dias
- R Kristendom i Indien. 11 dias
- S Soltemplet i Konarak. 10 dias
- T Hindutempler. 69 dias
- U Film, politik og samfund. 41 dias
- V Bhakti-religiøsitet i Indien. 23 dias

19 + 6 FOTOSTATER

18 + 15 S/H FOTOS I A4-FORMAT

13 FARVETRYKTE PLAKATER MED HINDUGUDER

1 FARVEPLAKAT med motiv fra Aiyappan's tempel i Sabari Malai.

TEKSTMATERIALE:

1. Introducerende lærervejledning
2. Genstandsliste med uddybende oplysninger om hver af genstandsgrupperne
3. Diastekster
4. Baggrundstekst: Bhakti
5. Baggrundstekst: Film, politik og religion
6. Tekster til plancherne.
- 7 Tekster til s/h fotos.
8. Rød tekstsamling (IN.D.193): "Da Verden Blev Til". Om indiske skabelsesmyter.
9. Sort tekstsamling (IN.D.194). indeholder flg. artikler:
 - a: "Charms is the way you are". Interview med ung inder.
 - b: Interview med Chandran, tamilsk flygtning i Holstebro.
 - c: Hun brød med familien og giftede sig med en rocksanger! -Interview med ung indisk kvinde.
 - d: Murugan - tamilerne og deres krigsgud.
 - e: Aiyandar og Tamil Nadus pottemagere.
 - f: Bhakti digtning og Tamilkultur.
 - g: Kannaki, den tro og kyske hustru, et symbol for Tamil-kulturen.
- 10: Gul tekstsamling (IN.D.191). Indeholder flg. artikler:
 - a: Her Bliver Inderne Besat Hver Fredag
 - b: Arkæologer Opdager Soltemplets Hemmelighed
 - c: Kaster og Konflikter
 - d: Aiyandar
- 11: Blå tekstsamling (IN.D.192) indeholder flg. artikler:
 - a: Hinduismen: Religion og Civilisation
 - b: Fra Urtemedicin til Mantraer - medicinske traditioner i Indien

c: Kost Kaster og Kosmos i Sydindien

d: Kristen Kultur i Tamil Nadu

12. SEKS LYDBÅND MED RADIOUDSENDELSER OG MUSIK

13. Båndudskrift til lydbånd: Verden er Vibrationer

14. Båndudskrift til lydbånd: Bhakti-religiøsitet i Tamil Nadu

15. SEKS VIDEOBÅND MED SPILLEFILM OG DOKUMENTAROPTAGELSER

Genstandene er indsamlet mellem 1978 og 1984 under forskellige ophold i Tamil Nadu, Indien, i løbet af tilsammen tre års feltarbejde. Samtlige dias og fotos er taget af Lars Kjærholm. Alle tekster, artikler, radioudsendelser og videofilm (bortset fra spillefilm) er af Lars Kjærholm. Alt materiale er © LARS KJÆRHOLM, © UNESCO SKOLEPROJEKTET og © DANMARKS RADIO.

Lærervejledning

Denne undervisningssamling er bygget op omkring

- 1) en genstandssamling
- 2) diasserien Hinduisme og Dagligliv i Sydindien.
- 3) teksthæftet "Da verden blev til" om indiske skabelsesmyter.
- 4) tre videofilm

De øvrige diasserier er at betragte som moduler, som kan anvendes efter klassetrin og aktuelt behov. Hvilke moduler, læreren og klassen vil udvide sit arbejde med, afhænger af den sammenhæng, som man aktuelt arbejder i.

Der følger senere et skema over materialet med forslag til dets anvendelse på forskellige klassetrin.

Hvis samlingen f.eks. anvendes i forbindelse med tamilske flygtninge i Danmark, vil det være en god idé at bruge serierne og teksterne om Kannaki og Murugan, som er to meget centrale figurer i tamilernes kultur.

Er det derimod Indien, som er i fokus, så bør man overveje at anvende serierne om hindutempler og hinduguder, som dækker Indien mere generelt.

Niveaudeling

Stoffet er niveaudelt, således at Dagligliv og Hinduisme i Sydindien er det mest basale stof. Ud fra indhøstede erfaringer vurderer jeg denne diassamlings del A som umiddelbart forståelig for alle, B og C og D kræver gradvist mere, og man bør ikke gå for hurtigt fra den ene afdeling til den næste. Det er bedst at vente til stoffet har bundfældet sig.

Dagligliv og Hinduisme serien kan anvendes fra de yngste klassetrin, idet den går ind i den indiske tankegang og kultur på et helt jordnært niveau. Derved kan man opnå en vis identifikation mellem indere og danske elever, fordi man får en forståelse af, hvordan det er at leve i Indien.

Start med denne serie og tag ikke fat på genstandssamlingen, før denne diasserie er gennemgået. Den nødvendige baggrund for at bruge genstandene må først være til stede.

Hvad er det der skal formidles?

Dette er et forsøge på at formidle hinduisme, sådan som denne religion tager sig ud fra et antropologisk synspunkt. Hvor vestlige religionshistorikere igennem mere end 150 år har forsøgt at skildre hinduismen ud fra en tekstlæsningstradition, hvor de enkelte kulter og deres tekster var i centrum, forsøger vi her en anden tilgang.

Vi vil, ligesom inderne, sætte mennesket i centrum og se på, hvad religionen betyder i menneskers liv. Vi vil sætte religionen ind i en kulturel og social sammenhæng. I det indiske verdensbillede er mennesket i centrum, på en helt anden måde end i vores vestlige kultur. I indisk tankegang er mennesket centrum for hele kosmos. Mennesket er både i sig selv et mikrokosmos, og kosmos er skabt ud af en krop. (Læs skabelsesberetningerne i det røde teksthæfte). Krop og kosmos afspejler så at sige hinanden.

Der findes ifølge indisk tankegang intet i kosmos, som ikke også findes i mennesket. Det indiske menneske er hele tiden åbent for indflydelse fra kræfter udefra: planeterne kan påvirke et menneskes liv og velfærd, onde ånder og guder kan "besætte" et menneskes krop, og en hindu af høj kaste udsættes konstant for påvirkninger af "urene" ting, som gør hans krop uren.

Kort sagt, den indiske opfattelse af mennesket og kroppen er langt mere "åben" end den vestlige opfattelse. Hos os er kroppen et nogenlunde lukket hylster. Vi kan udsættes for giftstoffer, og bakterier kan invadere os, men i sammenligning er indernes forståelse af kroppen langt mere åben og derfor også langt mere sårbar.

Om at trække grænser

Hvor vi anser en krop og et liv for at være af begrænset varighed, så er indernes ideer helt anderledes. Ikke blot tror inderne på sjælevandring og sjælens liv efter døden, men egentlig opfatter de slægten som én udødelig krop, hvor faderen udødeliggør sin krops substans i sønnens. Inderne tillægger nemlig faderens sæd en langt større betydning i barnet opståen og vækst, end vi gør. Vi ser på forplantningen som en handling, der igangsættes af mødet mellem sædcelle og æg, altså i mødet mellem de to køns gener - så det hos os er genet, som opfattes som udødeligt. I den indiske opfattelse af forplantningen er det i høj grad nødvendigt, at faderen konstant tilfører fosteret sin sæd, så det kan udvikle sig.

Når vi taler om en person, et menneske, så mener vi altså noget andet end inderne. For os er et menneskes krop et langt mere afgrænset og lukket organisk system, som stort set styrer sig selv, og som lever i et begrænset tidsrum. Den indiske opfattelse er på disse punkter så forskellig fra vores som vel muligt.

Hvor vi ser adskillelse, ser inderne kontinuitet. Vi drager en grænse mellem menneske og gud. I Indien har ethvert menneske en guddommelig kerne i sig, et guddommeligt aspekt.

Hvad er hinduisme?

Før vestlige religionsforskere begyndte at studere indisk religion, vidste inderne ikke, at de var hinduer. Før vesterlændingene kom til Indien, vidste inderne ikke, at de boede i Indien. De vidste ikke engang, at de var indere.

(Indiens officielle navn er forøvrigt hverken Indien eller India. Mon du ved, hvad det er?) Det er selvfølgelig at sætte sagen på spidsen at formulere det sådan. Men sandt er det, at indernes forståelse af sig selv som et folk og deres forståelse af hinduismen som én religion i høj grad skyldes os vesterlændinge. Det var franske og britiske koloniherskere, som opfattede Indien som en enhed, og det var vestlige religionshistorikere, som derpå forsøgte at nå frem til en definition af indernes religion, hinduismen, noget som inderne ikke selv havde forsøgt.

I vesten blev hinduismen studeret ud fra en teksttradition, hvor det var nedskrevne myter og andre hellige skrifter, som var i centrum. Man forsøgte at konstruere en slags mellemproportional imellem det virvar af vidt forskellige kultur og trosforestillinger, som findes i Indien. Man præsenterede en række elementære ideer om livet og mennesket i relation til gud som en slags gennemgående tråd i virvaret. Man konstruerede også en model, som skulle tage højde for de store forskelle imellem Indiens forskellige egne, hvor det, som religionshistorikerne opfattede som den essentielle hinduisme, blev kaldt Den Store Tradition, og det som afveg fra den, blev kaldt Den Lille Tradition.

Alt det som indologer og religionshistorikere i vesten anså for at være centralt i indisk religion, klassificerede man som Den Store Tradition, og alt det andet i Indiens religiøse mangfoldighed, som ikke passede ind i den model, blev så anbragt i kategorien Den Lille Tradition, d.v.s. kulter, guder og forestillinger, som var mere eller mindre løst knyttet til Den Store Tradition. Hinduismen som kategori er altså i lige så høj grad en del af vores kulturarv, som den er en del af den indiske kulturarv. Det er den måde at opfatte hinduismen på, som eksisterer i vores hoveder her i Vesten, og som er blevet præsenteret i en lang række af mere eller mindre populære fremstillinger af hinduismen. Der er sådan set ingen grund til at opremse dem her, for de står rigt repræsenteret på bibliotekernes hylder.

Film, politik og hinduisme

Til samlingen om hinduisme findes et modul om religion, politik og film. Denne del af samlingen er mest egnet til folkeskolens ældste klassetrin, gymnasiet og HF, men hvis læreren investerer bearbejder formidlingsmaterialet, kan også 5.-7. klassetrin have fornøjelse af dette modul, især de indiske film.

Ganske vist er det et uhyre indviklet problemkompleks, som denne del af samlingen beskæftiger sig med, men det er muligt for læreren at anvende den med et graderet ambitionsniveau. Det er formentlig kun i meget få tilfælde, at man kan opnå den maksimale formidling af materialet, og vi må råde læreren til at se på stoffet og så vælge det niveau, på hvilket formidlingen skal foregå. På dette sted må vi minde om, at ingen nogensinde vil kunne nå at anvende alt materialet i denne samling i låneperioden, så læreren må vælge niveau og prioritere, sådan som der lægges op til i niveauoversigten.

Indiens Filmindustri

Indien har en af verdens største filmindustrier. I dette modul er der materiale, som belyser religionens situation i den moderne medieverden.

Der er tale om en kompleks situation, som er vanskelig at formidle helt entydigt. Der er tre aspekter i sagen:

1) Film med religiøse temaer

Der har siden filmens tidligste dage i Indien været produceret mange film med mytologiske temaer. Denne filmtype var i begyndelsen nærmest filmatiseret religiøst teater. I Nordindien er denne type film idag af mindre betydning, men i Sydindien er stadig ca. 1/4 af samtlige film af denne type. I tekstmateriale, plakatsamling og på videobånd er et eksempel på en sådan film: Kanchi Kamakshi, en film i hvilken gudinden Kamakshi tager aktivt del i handlingen, og hvor menneskers og guders verden mødes.

2) Film som indirekte udtrykker hinduistiske livsværdier

Mange film har tilsyneladende ikke noget med religion at gøre. Alligevel kan de indirekte udtrykke nogle traditionelle hinduistiske livsværdier i den måde publikum tolker dem. Et eksempel på en sådan film, som er repræsenteret i plakatsamlingen og på videobånd er Tappu Talangal ("Fejltrin"). For et vestligt publikum handler filmen tilsyneladende om social uretfærdighed, men for et indisk publikum bekræfter den dogmet om karma, den ubrydelige skæbnemagt, som ingen kan sætte sig op imod.

3) Ikke-religiøse og direkte antireligiøse film

Der findes også film, som ikke har nogen forbindelse med religion. Herudover findes der film, som i deres grundholdning er direkte antireligiøse. Den antireligiøse genre findes hovedsagelig i Tamil Nadu, hvor der er en særlig baggrund for dens opståen. M.G. Ramachandran og de såkaldte dravidiske partier var oprindeligt ateistiske og fjendtligt stemte overfor enhver form for religion. Men eftersom flertallet af tamilerne er religiøse, så opgav man efterhånden direkte agitation imod religion i denne type film. Efterhånden udviklede genren sig sådan, at det kun var brahminerne, man var imod, ikke religion som sådan. Det er baggrunden for, at man ofte i tamil film kan se brahminpræster fremstillet som skurke eller naragtige personer, som karrikeres groft. Der redegøres nærmere for den udvikling i filmverdenen i Tamil Nadu i artiklen "Film og Politik i Tamil Nadu".

Film som Netru, Indru, Nalai, og Rikshawkaran med M. G. Ramachandran udtrykker en antireligiøs holdning derved, at helten aldrig udtrykker en aktiv interesse for religion, og derved at helten griber særdeles handlekraftigt ind i et skæbneforløb og viser, at mennesker kan ændre uretfærdighed og social skævhed. Det var almindelig kendt, at M. G. Ramachandran aldrig ville medvirke i en religiøs film. Faktisk var det en vigtig del af hans image, og hans tilnavn var "Den Revolutionære Skuespiller".

Filmmaterialet viser hvordan religion og religiøse værdier indgår dels på en positiv måde, dels på en negativ måde i den indiske medieverden.

To Formidlingsniveauer

a) Det enkle niveau.

Det vil være muligt at formidle ovenstående på en enkel måde ved at gennemgå filmplakaterne, læse de tilhørende beskrivelser af filmenes handling, diasserien, samt se smagsprøver af nogle af de spillefilm, som hører til samlingen. Det er forholdsvis ligetil at forstå forholdet mellem hinduisme og film alene med udgangspunkt i filmplakater og synopsis, samt filmene selv. Det, der skal formidles på det enkle niveau, er simpelthen, at nogle film har en religiøs karakter, mens andre ikke har det.

Her bruges altså følgende:

- 1) filmplakaterne
- 2) filmsynopserne
- 3) de indiske spillefilm
- 4) diasserien.

b) det komplekse niveau.

Det hele bliver straks langt mere indviklet, hvis man også ønsker at forstå, hvorfor der overhovedet findes antireligiøse film i specielt Tamil Nadu. Baggrunden for det er fremstillet i artiklen "Film og Politik i Tamil Nadu" (Jordens Folk, 17:2), teksten "Film, politik og religion", samt i radioudsendelsen om samme emne. De plancher, som hører til denne del af samlingen, giver et portræt af en rimelig typisk sydindisk landsby, og billederne har absolut intet med film at gøre. Meningen med den er at give et indtryk af livet i en landsby i Tamil Nadu, samt den rolle religionen spiller i dens liv. Som det ret klart fremgår, så er religionen en levende realitet for de fleste almindelige landsbyboere, som er de samme

mennesker som jubler over M. G. Ramachandrans bedrifter i biografen. Plancherne og billedheftet viser, hvorledes religionen er sammensvejet med kastehierarkiet, således at høje kaster kontrollerer en "høj" og lærd form for hinduisme, mens de lavere kaster har deres egen form for tilbedelse af guder, som rangerer lavere end højkasternes guder.

Det må også understreges her, at den situation, som vi finder film, politik og religion i i delstaten Tamil Nadu, er helt speciel for Tamil Nadu. Det er kun her, man vil træffe på ateistiske, eller antireligiøse film, og det skyldes udelukkende, at den dravidiske bevægelses grundlægger var ivrig ateist. Samtidig er den religiøse filmgenre af største vigtighed i netop Tamil Nadu. Man må altså ikke konkludere, at tamilerne er antireligiøse, blot fordi M. G. Ramachandran var det. I Nordindien er den religiøse filmgenre af langt mindre betydning end i Syd.

Til formidling på det komplekse niveau findes udover det ovennævnte materiale:

- 5) radioudsendelsen om film og politik
- 6) radioudsendelsen om bhakti religion
- 7) en serie overhead-transparenter
- 8) et billed-og teksthefte
- 9) en serie plancher
- 10) bånd med musik og sang
- 11) to artikler
- 12) diverse tekster

Dette niveau kan man vælge, hvis klassen iverdigt er igang med indisk samfundsorientering, og hvis læreren er motiveret for at gøre rede for de meget store regionale forskelle, som findes i Indien, og den meget alvorlige kulturelle og sproglige modsætning, som findes mellem nord og syd i Indien.

Selektiv Formidling

Udover de to formidlingsmuligheder kan man endelig anvende dette modul selektivt, d.v.s. man kan udvælge nogle elementer og bruge dem sammen med nogle af de andre dele af materialet. Det vil f.eks. være helt problemfrit at udelade emnet film og benytte plancherne (IND.D.214-219) i forbindelse med de centrale diasserier A, B, C og D, som plancherne også fint vil kunne supplere.

Hinduisme i antropologisk belysning

Denne undervisningssamling er i høj grad ment som et alternativ og et supplement til den religionshistoriske tilgang til indisk religion. Ikke på nogen polemisk måde, men sådan at de to måder at opfatte indisk religion på: den etnografisk/antropologiske, og den religionshistoriske, supplerer hinanden.

I de gængse religionsbøger i folkeskolen og gymnasiet, samt i de populære fremstillinger af hinduismen på bibliotekernes hylder vil du finde den religionshistoriske opfattelse så rigt og omfattende repræsenteret, at det ikke er nødvendigt at give litteraturhenvisninger til den. Den antropologiske tilgang til emnet vil du stort set kun kunne finde i denne samling.

Det, som vi lægger vægt på i en antropologisk belysning af hinduismen, er - naturligvis - mennesket. Det, vi skal have en forståelse af for at kunne forstå indisk religion, er den indiske menneskeopfattelse. Hvis vi anskuer religionen i det lys, så kan vi også udvide perspektivet fra guder og myter til at omfatte mad og medicin i den indiske kulturelle kontekst.

Hvad er formidlingens mål?

Der er to temaer, som er helt centrale i denne samling:

- I. Kroppen som verden, verden som en krop. Indisk menneskeopfattelse og religion.
- II. Regioner i Indien og i hinduismen.

Disse to overordnede temaer er formidlingens mål. Kriteriet for, om formidlingen er lykkedes, er, om eleverne er i stand til på egen hånd at formulere et af disse temaer eller dem begge.

Det vigtigste tema er I. Det kan formidles på mange niveauer fra de yngste klassetrin til gymnasieniveau. Det kan indgå i sammenhænge som tamiler i Danmark eller Indien generelt.

Kriteriet for, om formidlingen er lykkedes, er altså ikke, hvor mange dias man har fået kikket, og hvor mange meter video man har fået set. Hvis formidlingsprocessen også har resulteret i en spændende oplevelse af en anden kultur, så er det helt fint, men det er utrolig vigtigt, at læreren fastholder formidlingens mål og sikrer, at der arbejdes frem imod det.

Formen i denne samling skal formidle det mangfoldige, det uafsluttede, det udefinerlige, og det grænseløse i indisk religion. Det skal fremgå af materialets mylder, at her er tale om noget, som aldrig kan bringes på en helt fast formel. Hinduismen er nok gammel, men den er så sandelig ikke stillestående. Hele tiden kommer der nye kulturer til, nye facetter dukker frem og ændrer billedet af helheden. Vi kan aldrig gøre os færdige med "hinduismen". Hinduisme og Tamilerne.

M.h.t. II, Regioner i Indien og hinduismen, så er samlingen her hentet fra et bestemt område i Sydindien, delstaten Tamil Nadu. I stedet for at samle ting sammen fra hele Indien og forsøge at præsentere hver afkrog af dette kæmpestore land, så præsenterer vi her en tæt integreret samling af genstande, dias og film fra en afgrænset region. En undtagelse herfra er diasserierne 4, 5, 12, 13 og 14, som rummer dias hovedsagelig andre steder fra end Tamil Nadu. Men samtlige sort/hvide fotos, plancher og videofilm hidrører fra Tamil Nadu. Dog er videofilmene om Manchula og puja i Fåborg lavet i Danmark blandt tamilske flygtninge fra Sri Lanka.

Herved opnår vi at kunne præsentere en indisk region i en sammenhængende form, og vi får også en kontrast til det billede af hinduismen, som sædvanligvis præsenteres i Vesten, hvor hovedvægten lægges på Nordindien. Men da vi nu har fået en befolkningsgruppe på flere tusind tamiler fra Sri Lanka, som hovedsagelig er hinduer, så vil samlingen også kunne bruges i forbindelse med en præsentation af tamil kultur. Ganske vist er Sri Lanka tamilernes kultur forskellig fra de indiske tamilers på visse punkter, men det skal dog huskes, at tamilkulturens tyngdepunkt ligger i Tamil Nadu i Indien, hvor der bor 50 millioner tamiler, mod de ca. 3 millioner på Sri Lanka. Netop til illustration af tamilernes kultur er diasserierne om Murugan og Kannaki egnede, idet disse to figurer er specielt populære blandt tamilerne, både på Sri Lanka og i Indien.

Det regionale tema kan med uddybes med den noget mindre UNESCO samling som handler om film og politik i Tamil Nadu. Den gøre mere detaljeret rede for det kulturelle skel imellem Nord og Syd i Indien og kan eventuelt bruges i tilknytning til denne samling.

Den praktiske fremgangsmåde

Det anbefales at benytte diasserien Dagligliv og Hinduisme i Sydindien først og sideløbende læse det røde teksthefte, som redegør for de centrale og samlende temaer. Derpå kan man gå i gang med en grundig gennemgang af genstandssamlingen. Når det er gjort kan man se videofilm 3, som viser LAKSHMI-puja i et tamilsk hjem i Danmark. Vi ser en præst, som foretager tilbedelse af velstandens og lykkens gudinde, LAKSHMI, og som samtidig også tilbeder forskellige andre hinduguder. Filmen viser, hvordan tingene i genstandssamlingen anvendes i et ritual, og hvad man iøvrigt foretager sig under hinduistisk puja. Man vil få langt det bedste udbytte af at se denne film, hvis man først gennemgår det røde teksthefte og genstandssamlingen.

Derimod kan man se videofilm 1, om et tamilsk pubertetsritual på et hvilket som helst tidspunkt, men også for den gælder, at man får mest ud af filmen, hvis man først har gennemgået genstandssamlingen og læst det røde teksthefte. De øvrige tekstsamlinger, blå, gul og sort, består af artikler, som efter skøn og interesse kan inddrages i forløbet. Her skulle niveauoversigten hjælpe til hurtigt at orientere sig om anvendelsesmulighederne. Videofilm 2 er derimod ikke så snævert relateret til genstandssamlingen, så den kan ses på et hvilket som helst tidspunkt i arbejdet med dette materiale.

Genstandssamlingen indeholder referencer til andre dele af materialet, sådan at man kan følge de enkelte emner op igennem plancher, heftet med fotos samt i diasserier og film.

Aktiviteter

Efter model af videofilm 3 og plancher og dias og s/h fotos, som viser puja, tilbedelse af guderne, laves en opstilling af de genstande som bruges til puja. Det drejer sig om olielamper, messingfad, kobberfad, skåle til hellig aske, dåser til kumkumam, klokken, samt gurkemejerødderne. Dette supplerer klassen med friske blomster, bananer og eventuelt andre frugter og kokosnødder, og røgelse, og man hælder vand i den store messingkrukke og kobberkrukken. Man kan eventuelt hælde lidt olie på lamperne,

men pas på, der kan kun være ganske lidt olie i, og sætter væger i dem. Når hele opstillingen så er klar, kan man tænde en eller flere olielamper, flække kokosnødderne og stille dem på bakken sammen med de øvrige offergaver. Man kan også lave risengrød og stille den frem foran puja-opstillingen, og når olielamperne er slukket kan man så spise grøden og frugten. Husk at rengøre tingene efter brugen. Sammen med genstandene opstilles farvetrykkene med gudebilleder som det ses på videofilm

3.

Man kan i forbindelse med puja-opstillingen lade nogle af eleverne iføre sig bukser og tørklæde til et besættelsesritual, og lade de "besatte" forsøge sig som orakler. Endvidere kan man binde de mange små kobberklokker til en gren, som kan repræsentere et tempeltræ, og stille den foran opstillingen. Når man omgås guderne i puja-værelset, må man vise dem respekt. Hinduer tager altid skoene af, inden de går ind i templet eller puja-værelset, og eleverne må vise hinduerne den respekt, at de gør det samme i omgangen med disse ting. Altså: når tingene er opstillet, så skal de stå i et hjørne, eller et lokale, for sig, og der må markeres en grænse, hvortil man kan gå med fodtøj på. Det vil virke særdeles sårende på tamiler og andre hinduer i Danmark, hvis vi ikke viser deres religion respekt. At formidle respekt for folk fra andre kulturer er forresten også et af målene med denne samling, men det er fælles for alt undervisningsmateriale fra UNESCO-samlingerne.

Materialet er blevet til igennem mange ophold i Indien, hvor jeg har fået stor hjælp af mange, men især af J. Rajasekaran i Madurai og Gilbert Rodrigo i Tirunelveli. I Danmark har mange tamilske flygtninge fra Sri Lanka hjulpet mig, og især skylder jeg tolken E.Nanthan megen tak for hjælp til videofilmene. I udarbejdelsen af samlingen har Jens Seeberg ydet uvurderlig hjælp i det praktiske arbejde, revision og tilretning af tekster.

Film, politik og religion

En generel problemstilling, som filmmaterialet illustrerer, er massekommunikationens rolle i Den Tredje Verden. Filmen spiller en langt større rolle hos f.eks. tamilerne end hos os, fordi mange er analfabeter, og andre kommunikationsmidler mangler. På den måde kan filmen blive et vigtigt medium for politiske, kulturelle og nationalistiske bevægelser. Det var netop, hvad der skete i Tamil Nadu i slutningen af fyrrerne, hvor den dravidiske bevægelse stod uden nogen mulighed for at udtrykke sig politisk. Da det viste sig, at filmpublikum var særdeles lydhørt overfor politiske budskaber i film, blev denne vej hurtigt opdyrket. Men film må også give udtryk for andre holdninger end dem, man finder i den dravidiske bevægelse. I den dravidiske bevægelse var man fra begyndelsen fjendtligt stemt overfor religion, men ikke desto mindre er religiøse film en meget vigtig genre idag i Sydindien, især i Tamil Nadu. (Henvisning: baggrundsmateriale om denne problematik findes i det sorte teksthæfte i artiklen: "Bhakti digtning og tamil kultur" samt artiklen "Film og politik i Tamil Nadu" i Jordens folk (17 årg. nr. 2) og radioudsendelsen om samme emne, samt i teksthæftet, diasserien om film i Tamil Nadu, samt overhead arkene).

Bhakti-Religion og Regional Nationalisme

Tamilerne er meget bevidste om deres egne traditioner og religionen spiller en afgørende rolle i hverdagen. Tamil Nadu har bidraget til hinduismen med den individuelle form for religion, bhakti. Her træder det enkelte menneske ind i et personlig forhold til sin udvalgte gud. Forholdet mellem gud og menneske sammenlignes med et kærlighedsforhold mellem mand og kvinde. Denne form for religions udøvelse opstod efter al sandsynlighed først i Tamil Nadu for ca. 1500 år siden og bredte sig derfra til det øvrige Indien. Det var bhakti-religionen, som gav anledning til, at tusindvis af bhakti-sange blev skrevet på Indiens mange forskellige sprog. For mange af de forskellige folk i Indien blev bhakti-sangene det første, som overhovedet blev skrevet på deres eget sprog. Derved kom bhakti-litteraturen til at udgøre et meget vigtigt element i de regionale kulturers nationale selvforståelse. Forbindelsen mellem bhakti-tradition og regional nationalisme er særlig stærk i Tamil Nadu, fordi bhakti-litteraturen er så gammel her og har et større omfang end noget andet sted i Indien.

Henvisning: en detaljeret gennemgang af denne problematik findes på lydbåndet, hvor der i udsendelsen om bhakti-religion også gives eksempler på bhakti-sange, samt i det sorte teksthæfte i artiklen om bhaktireligion i Tamil Nadu, og i det gule teksthæfte i artiklen om Aiyappankulturen ("Religiøs Kult som Rambuk"), samt i diasserien om bhakti, serie V.

Den Sydindiske Antibrahminisme

Den dravidiske bevægelse er som sagt fjendtligt stemt overfor religion. De hinduistiske præster - brahminerne - anvender det ældgamle nordindiske sprog sanskrit ved ritualer overalt i Indien. Derved er brahminerne kommet til at stå som symbol for den utilfredshed, der er i Tamil Nadu med at blive styret fra den centrale regering i Delhi.

Få mennesker i Tamil Nadu taler Indiens officielle sprog, hindi, og endnu færre kender sanskrit, der er et "dødt", religiøst sprog. Tamilerne er et folk, som har deres egen årtusindgamle kultur, og deres eget litterære tradition. Udviklingen af bhakti-religionerne og den enorme litteratur i tilknytning til dem kan både ses som en styrkelse af den tamilske identitet og som et oprør mod brahminerne og brugen af det for tamilerne fremmede sprog sanskrit. På den måde spiller bhakti-religionerne også en rolle for den tamilske nationalisme, og derfor er den dravidiske bevægelse nødt til at dirigere sin antireligiøse holdning hen til kun at omfatte brahminerne, som står som repræsentanter for den nordindiske kultur.

Bhakti, Tradition og Kastehierarki

I plancherne og i teksterne og billederne fra landsbyen Rajavallipuram forklares forholdet mellem bhakti-tradition, kastevæsen og tamil-identiteten. Både i plancherne og i teksten om Gurupuja i Marandai vises, at især pigerne og kvinderne er bærere af den gamle religiøse bhakti-litteratur. Det er også

kvinderne, som er de flittigste biografgængere, og som er betaget af M.G.Ramachandrans romantiske image. Det er nærliggende at se en sammenhæng mellem den kendsgerning, at kvinderne traditionelt dyrker en litterær genre, som fremstiller forholdet mellem mennesker og guder som romantisk kærlighed, og så den specielle tiltrækningskraft, som den nu afdøde super-elsker M.G.Ramachandran havde og stadig har på kvinder, og som blev omsat i politisk magt.

M.G.Ramachandran var sin tids mest populære filmskuespiller og blev leder af DMK partiet. Siden brød han med partiet og stiftede sit eget ADMK parti. Han blev derpå førsteminister i delstaten Tamil Nadu. Historien om hans utrolige liv og karriere skildres i artiklen om Film og Politik i Jordens Folk, (17 årg.nr.2), samt radioudsendelsen om film og politik i Tamil Nadu.

EFTER M.G.Ramachandran.

I december 1987 døde M.G.Ramachandran efter lang tids sygdom. Straks begyndte det store slagsmål blandt partilederne, om hvem der skulle overtage lederskabet i AIDMK partiet. Efter et større rivegilde blev partiet splittet i adskillige fraktioner. Det betød at det gamle DMK parti, stadig ledet af Karunanidhi, nu fik chancen.

Ved valget i 1988 kom DMK partiet til magten, og efter mange år i den politiske kulde var Karunanidhi igen tilbage i førsteministerstolen. Han begyndte nu at afsløre en spiritusskandale, som den afgående regering var dybt involveret i. Det så ud til, at afgifter fra spritfabrikanterne var gået direkte ned i AIDMK partiets kasse. M.G.Ramachandran, engang regnet for en ren og uplettet politiker, havde altså endt sine dage som en korrupt og grådig mand.

Karunanidhi begyndte nu at rydde op i den korrupte administration i Tamil Nadu. Imens fortsatte hundeslagsmålet i ADMK partiet, som vedblev at være splittet i fraktioner. Men efterhånden fremtrådte en af disse fraktioner som en konkurrent til DMK partiet. Det var den, som blev ledet af Jayalalitha, en populær filmskuespillerinde, som havde spillet sammen med M.G.Ramachandran i adskillige film.

Jayalalitha allierede sig med Kongrespartiet og dets leder Rajiv Gandhi. Det så der jo ikke ud til at være meget fremtid i, da Kongrespartiet blev tvunget til at udskrive nyvalg i 1989 p.g.a af en skandale om indkøb af svenske kanoner fra firmaet Bofors. Da der var mistanke om, at Rajiv Gandhi dækkede over kongrespolitikere, som havde modtaget returkommission fra Bofors, mistede han vælgerens tillid, og V.P.Singh blev premierminister og leder af en koalitionsregering.

Men indisk politik er kompliceret, og der er mange delstater i Indien. Mens kongrespartiet led det ene ydmygende nederlag efter det andet i delstater, som blev anset for traditionelle støtter for partiet, så vandt kongrespartiet faktisk valget i Tamil Nadu i en koalition med Jayalalitha og hendes AIDMK parti. Det var en alvorlig advarsel til DMK partiet, og Karunanidhi måtte nu frygte den dag, Kongrespartiet igen fik politisk magt. Frygten skulle vise sig at være velbegrundet. I 1990 forlod V.P.Singh posten som premierminister. Chandrashekar, lederen af det lille Janata Dal(S) parti, blev leder af en mindretalsregering, som måtte støtte sig på Kongrespartiet. Er du forvirret? Så er du ikke den eneste. Det er mange indiske vælgere også. Det betød nu, at Kongrespartiet reelt var tilbage ved magten ad bagdøren. Jayalalitha lagde pres på Kongrespartiet, som lagde pres på Chandrashekar, som opløste delstatsregeringen og hjemsendte Karunanidhis regering med den begrundelse, at der var et lov og orden problem i Tamil Nadu. Man hentydede her til de tusindvis af Tamil Tigre, som under DMK regeringens beskyttelse opererede næsten frit i Tamil Nadu og havde træningslejre i delstaten til støtte for deres guerillakrig på Sri Lanka. Afskedigelsen af DMK regering var Jayalalitha og AIDMK partiets pris for at gå i koalition med Kongrespartiet, men det var Janata Dal partiet, som på Kongrespartiets vegne måtte betale prisen.

At der virkelig var et alvorligt lov og orden problem i Tamil Nadu, blev bevist på tragisk måde, da Rajiv Gandhi blev dræbt af en bombe den 24 maj 1991. Bag bombedrabet stod formentlig Tamil Tigrene, som dels hadede Rajiv Gandhi, fordi han et par år tidligere havde sendt den indiske hær i kamp mod guerillaerne på Sri Lanka. Dels var Tigrene bange for, hvad der skulle ske med dem i Indien, hvis Rajiv Gandhi og Jayalalitha vandt valget. Dermed ville deres operationsbase i Indien måske forsvinde. Sådan som situationen tegner nu, ser det ud til, at Jayalalitha og AIDMK partiet vinder valget. Dermed vil ADMK partiet være tilbage som regering efter en mindre pause på et par år.

Så længe M.G. Ramachandrans minde lever, vil forholdet mellem politik og film også leve, og dermed vil der være et noget anstrengt forhold mellem religion og politik i Tamil Nadu.

I Indien som helhed fik det hindufundamentalistiske parti vind i sejlene. Men når Kongrespartiet trods alt fik så godt et valg, så skyldes det bl.a., at mange indere var bange for sammenblandingen af religion og politik. Kongrespartiet insisterer på, at religion og politik skal holdes adskilt, og hermed kan

man måske undgå alt for voldsomme konfrontationer mellem Indiens mange befolkningsgrupper og religioner.

Men hvordan forholdet vil være mellem film, religion og politik i Tamil Nadu i fremtiden, er uklart i skrivende stund (25-6-91), hvor resultaterne af valget i Indien endnu ikke er gjort op.

Bhakti-religiøsitet i Tamil Nadu

- en radioudsendelse af Lars Kjærholm © 1989

[...]

Dette var en sang til guds pris af Mira Bhai, prinsessen fra Maharashtra, som en dag fik kaldet til at prise gud i sang, og som derpå resten af sit liv vandrede rundt som bhakta - en person, der helt har hengivet sig til kærlighed til gud. Hun levede i det sekstende århundrede og skrev mange sange, som stadig er umådeligt populære. Den særlige idé at skrive kærlighedssange til gud har været den folkelige hinduismes udtryk igennem mere end tusinde år. Man må tænke på, at den lærdom om hinduismen, som braminerne besad, dvs. vedaerne og andre skrifter på sanskrit, var forbudt læsning for almindelige mennesker igennem det meste af historien. Den form for religiøsitet, som det jævne folk dyrkede, var af en langt mere enkel karakter. De fleste bhakti-sange er skrevet på diverse indiske talesprog i en jævn og ligefrem stil. Der er tale om et enormt antal sange på mange forskellige sprog, og man må sige, at de udgør materialet til en egentlig pan-indisk[1] musik- og sangkultur. Bhakti-sangene har en evne til at trænge igennem alle barrierer, og man hører bhakti-sange fra mange egne af Indien, hvis man går til en bhajan, dvs. en forsamling af mennesker, som sætter sig sammen for at synge bhakti-sange. Denne pietistiske[2] form for hinduisme har vist sig at have stor betydning som kulturel integrator[3]. I Nordindien, hvor spændingen mellem hinduer og muhamedanere er velkendt, har der levet helgener, som skrev højt skattede sange, men som er umulige at rubricere som enten hinduer eller muhamedanere. Faktisk bliver de taget til indtægt af begge trosretninger. Man kan også se forsamlinger af mennesker fra mange forskellige kaster, som kan mødes i deres interesser for bhakti-sange. Bhakti er den enkeltes mulighed for direkte kontakt med gud. Det indebærer, at der er et vist element af socialt anarki[4] i bhakti. Det er jo en forbigåelse af braminerne, som ellers skulle være mellemmand mellem guder og mennesker. Man må da også sige, at bhakti er den form, som mange sociale protestbevægelser har taget i Indien. Igen og igen er det sket i Indiens historie, at en gruppe mennesker har fundet sammen i protest mod kastesystemet og har dannet en ny bhakti-bevægelse. Men som tiden er gået, er de blot blevet indfanget af kastesystemet igen som en ny kaste. Der er mange eksempler på dette. Det mest kendte er sikherne, som netop var en bevægelse af demokratisk karakter, som protesterede mod kastesystemet. Sikhernes religiøse sange er da også for størstedelen religiøse bhakti-sange. Som en steppebrand har bhakti-bevægelserne fejet hen over Indien flere gange i historien, og der opstår også i vore dage nye, meget livskraftige bevægelser. Jeg vil også komme ind på et helt moderne eksempel på en bevægelse, der breder sig i disse år, men lad os først se på, hvor bhakti-bevægelser kom fra, hvor de opstod.

Det menes, at de første bhakti-sange blev lavet i det allersydligste Indien for cirka 1500 år siden i det område, som nu hedder Tamil Nadu. Dette område er center for den dravidiske kultur, dvs. de folk, som taler dravidiske sprog, den sprogstamme, som ikke er beslægtet med de indoeuropæiske sprog, som vores sprog også tilhører. De dravidiske folk var formentlig dem, der levede i Harappa og Mohenjo Daro, de tidligste kulturcentre, man kender i Indien, som opstod længe før de indoeuropæiske folk kom til Indien. Disse folk og deres sprog blev drevet sydpå i Indien, hvor de stadig overlever i Tamil Nadu, Karnataka, Andra Pradesh og Kerala, men den dravidiske kultur og dravidisk sprog overlever i sin reneste og ældste form i Tamil Nadu. Herfra bredte bhakti-kulterne sig nordpå til Bengalen for cirka 1000 år siden. Derpå gik bevægelsen tværs over Indien fra øst til vest, til Maharashtra, hvor den blandt andet resulterede i digtere som Mira Bhai, som vi netop har hørt en sang af. Derpå drejede bevægelsen sydpå til Karnataka, hvor den fik dramatiske virkninger. Tusindvis af mennesker blev grebet af budskabet i bhakti-sangene, forlod deres hus og familie, og drog omkring som pilgrimme, mens de sang guds pris. Karnataka har en meget rig produktion af disse sange, og en af de komponister, som var aktiv dengang, var Purandara Dasa, som også blev den største komponist af klassisk musik i den periode.

Bhakti-bevægelsen er et meget sammensat fænomen. Det er på én gang folkelig sang, religiøs bekendelse, social protest, men også national litteratur. For mange af de folkeslag, som Indien består af, blev bhakti-sangene nok det første, der overhovedet blev skrevet på mange af de regionale indiske sprog. Indholdet af bhakti-sangene er som oftest glødende kærlighedserklæringer til en eller anden gud, samt en lovprisning af denne gud. Men nu er det jo ikke alle guder, der er lige velegnede til at inspirere en bhakti-sangskriver. Guden Brahma, for eksempel, har ikke mange attributter[5], og han har ingen reinkarnationer[6], så han bruges aldrig i bhakti. Derimod er Vishnu populær. Dels optræder han i mange inkarnationer, dels er nogle af disse inkarnationer meget populære, som for eksempel Vishnus inkarnation som Krishna, den charmerende elskovsfulde yngling. Hans flirt med malkepigerne er et yndet motiv, ikke blot i sange, men bruges også i andre medier, for eksempel Sydindiens

klassiske dans, bharata natyam [se dias U.45 & 56-59], fordi den er meget velegnet til dramatisering. En anden af Vishnus inkarnationer er Rama, velkendt fra det store og højt elskede epos Ramayana. Det er klart, at Vishnus to jordiske inkarnationer, Krishna og Rama appellerer mest til en religiøs bevægelse, der har kærligheden mellem guder og mennesker som drivkraft. Som regel sætter bhakti-sangenes forfattere sig selv i enten Ramas hustru Sitas sted eller forestiller sig at være en af Krishnas elskerinder. Uanset køn vil den tilbedende altså optræde overfor guden som kvinde. I deres udformning er sangene simpelthen kærlighedslyrik, og hvis man ikke vidste bedre, kunne man tit og ofte tage dem for almindelige jordiske kærlighedssange. Disse sange bruger altså metaforer fra kærligheden mellem mand og kvinde i et ligefremt og forståeligt sprog, og de har måske af den grund fået så stærkt et tag i den almindelige indiske befolkning. Omkring år 800 levede der en helgeninde og digterinde i Tamil Nadu, som hed Andal. På et sted, der hedder Srivilliputtur, hvor der dengang var skov, tilbad hun Vishnu ved at synge så glødende kærlighedssange til ham, at han til sidst blev bevæget til at gifte sig med hende og ophøje hende til gudinde. Srivilliputtur er i dag en mellemstor provinsby, der ligger midt i Tamil Nadu og der findes et betydeligt tempel i byen med et af de højeste tempeltårne i Sydindien. Srivilliputtur er i dag et af de vigtigere mindre valfartssteder, og til den årlige Andal-fest kommer der pilgrimme fra hele Sydindien. Hver dag reciterer brammin-præster Andals digtcyklus Tiruppavai i templet. Det kan de gøre på cirka 30 minutter i et ganske rask tempo. Jeg besøgte templet og blev vel modtaget af templets administrator, som indbød mig til at optage denne recitation.

[...]

Andals sange findes selvfølgelig også i en version med melodi til. I Srivilliputtur og i egnen omkring byen sender familierne deres unge piger ind til templet, for at de dér kan lære at synge Andals sange. Det vil være med til at gøre dem til gode hustruer. Andals kærlighedsaffære med Vishnu er jo et glimrende eksempel på det ideelle hindu-ægteskab. En hustru bør tilbede sin ægtemand på samme måde som Andal tilbad Vishnu. Templets administrator lod også to af byens gifte damer tilkalde, for at de kunne synge nogen af Andals sange for mig, så jeg kunne optage dem.

[...]

Andals sange er også blevet indsunget af en af de førende klassiske sangerinder i Tamil Nadu, Vasanta Kumari, som på to LP-plader synger hele Tiruppavai. Hendes stemme er selvfølgelig mere skolet end damerne fra Srivilliputtur. Vi hører første vers. En kvinde i Ayarpadi Nagar vågnede en morgen og sagde til sine veninder: "Kom, vi vil tage bad tidligt om morgenen i måneden Margoli. Krishna vil tilstå al sin nåde, han er Narayanans inkarnation.

[...]

Men hvem var denne Andal, som levede for mere end 1000 år siden? Ifølge legenden var hun urørlig, dvs. hun tilhørte end af de lavere hindukaster. Det er nu en legende uden megen hold i, for Andal var nemlig hittebarn. Hun blev fundet af en brammin og opdraget som hans datter, så man kan af gode grunde ikke vide noget om hendes herkomst. Andals adoptivfar hed Perialvar, og han var også digter og skrev mange religiøse sange i bhakti-traditionen. Hans digte har den ejendommelighed, at digteren sætter sig selv i Krishnas mors sted. Mens de fleste andre bhakti-digtere sætter sig selv i kvindens sted forstået som gudens elskerinde eller hustru, så forestillede Perialvar sig altså, at han var Krishnas mor, og alle hans sange er idylliske skildringer af det uimodståelige barn Krishna. Perialvars adoptivdatter Andal skrev mere konventionelt [7], kan man sige, ved at sætte sig selv i rollen som gudens elskerinde. Hendes værk, Tirrupavai, handler om Krishnas flirt med malkepigerne og består af skildringer af nogle ritualer, som blev udført af kvinder. Hun har også skrevet et værk, der hedder Tirumoli, som handler om hendes ægteskab med Vishnu, som hun ser det for sig i en drøm. Det synges endnu i dag ved mange bryllupper hos Vishnu-dyrkere, og det beskriver i megen detaljerigdom alle de mange ceremonier, som et hindubryllup består af. På den måde har Vishnu-bhakti-bevægelsen altså frembragt et sæt af sange, som på en gang er en idyllisering[8] af de menneskelige forhold, forholdet mellem mor og barn, forholdet mellem mand og hustru, hvorved disse meget menneskelige forhold får et guddommeligt skær over sig. Men samtidig er der tale om en menneskelig-gørelse af guderne og deres verden. Disse meget sociale former for tilbedelse har gennem århundrederne afgivet model for betydelige mængder af Tamil-folkesange. Man kan muligvis takke Perialvar for, at Tamil Nadu har langt flere vuggeviser end noget andet område i Indien.

Tamil folkløse indeholder mange ekkoer af bhakti-bevægelsen, selvom det måske ikke fremgår direkte af folkesangene. I templet i Srivilliputtur er der et specielt lille tempel til Andal, hvor legenden om, hvordan hun blev fundet er afbilledet. I templets forhal sælges blandt meget andet også billige religiøse tryk i den specielt naive og glansbilledagtige stil, som man finder overalt i Indien. Det er i grunden ret fantastisk, at man på dette sted har bevaret en levende tradition i mere end tusind år. I al

den tid har der ikke været noget tidspunkt, hvor Andals sangene ikke har været sunget. Som man kan se, har bhakti-kulten nok en folkelig basis, men som tiden går, bliver den opfanget af dem mere etablerede[9] hinduisme og bliver mere og mere formel[10]. Den spontane form for hinduisme, som Andals er udtryk for, er altså gået hen og blevet dannelse og kultur for bedre folks unge piger.

Andals sange tilhører det ældste lag i bhakti-kulturen i Tamil Nadu. Og sange som disse udgør også en slags forstadier til den klassiske sydindiske musik. Andals repræsenterer Vishnu-tilbedelsen. Den klassiske bhakti-tradition fordeler sig nogenlunde ligeligt på sange til Vishnu og Shivas pris. Mens Vishnu er en meget menneskelig gud, som optræder i forskellige menneskelige former, og hvis tilbedelse derfor kan have noget ret sat og borgerligt over sig, så er Shiva en gud af en helt anden karakter, og det fremgår naturligvis også af bhakti-sangene. Shiva er nemlig uberegnelig og i bund og grund uforståelig for mennesker. Han er som naturens vældige kræfter, fuldstændig utæmmelig. I mange af myterne om Shiva foretager han sig ting, som ret beset er fuldstændigt vanvittige, men det accepteres af hans tilbedere, fordi man mener det er umuligt for almindelig menneskefornuft at fatte Shivas motiver. Derfor kan det måske undre lidt, at han trods alt er blevet et så udbredt emne for folkelig bhakti-sang, men man må betænke, at han i grunden repræsenterer den uforståelige, ufattelige guddommelige magt bedre end den lidt for menneskelige Vishnu og derfor måske bedre egner sig til at fremkalde den betingelsesløse kærlighed; Shiva kan man jo netop ikke forstå, det eneste man kan er at tilbede ham og elske ham og igennem sine sange og sin tilbedelse prøve at få til at gengælde sin kærlighed.

En væsentlig grund til, at bhakti-bevægelsen var så aktiv for 12-1300 år siden, var, at den var en slags renæssance af hinduismen og en reaktion mod buddhismen og jainismen. Dengang var der altså en vis kulturel kampstemning. Det var ikke blot på det kulturelle plan, kampen førtes. Der går historier om frygtelige massakrer på jainerne i Madurai i de tider. I dag er situationen selvfølgelig helt anderledes. Den hinduistiske bhakti-bevægelse er ikke længere i kampposition, men er veletableret i samfundslivet på alle planer. I den landsby i Tamil Nadu, hvor jeg udførte etnografisk feltarbejde, var der ansat to tempelsangere ved det lokale Shiva-tempel. Der var en søndagsskole, hvor pigerne fra de højere kaster lærte tevaram, som er de ældste Shiva bhakti-sange. Desuden var der en religiøs institution, som fungerede på indtægterne fra nogle hektar jord, som en from mand havde testamenteret til dem. Formålet med den var at sprede Shiva bhakti-budskabet i landsbyen, og det gjorde man rent bogstaveligt ved med jævne mellemrum at afspille plader med bhakti-sange og sende dem ud over landsbyens tage via udvendige højttalere. Shiva optrådte i den landsby i sin inkarnation som Nataraja, den dansende Shiva, og i hans tempel var der ansat to sangere, hvis opgave det var at synge Tamil bhakti-sange. Sådanne sangere findes ved alle større templer i Tamil Nadu. Det bemærkelsesværdige ved dem er, at de kommer fra ikke-braminske kaster. De kaldes oduvar, men det er mere en stillingsbetegnelse end et kastenavn, selvom det er en bestilling, der nedarves i familien. Det er jo interessant nok, at en kaste, som ikke er braminer, har tilegnet sig en position som tempelsangere og oven i købet synger på det lokale sprog, Tamil. Tempelsangeren, oduvaren, lærer sine sange dels fra sin far, dels religiøse institutioner, madams, som der findes mange af i Tamil Nadu. I de største af dem er der ansat nogle af de bedste sangere som underviser unge mænd i kunsten at synge Tamil bhakti-sange. Jeg besøgte et sådant sted, som hed Dharmapuram Adinam. Det ligger i Tanjore ligesom langt de fleste andre madams gør. Det er utroligt frugtbare Kaveri floddelta har ernæret hundreder af sådanne religiøse institutioner gennem tiderne. Stedets overhoved, Hans Hellighed Shanmugadeshika Brahmacharya modtog mig i audiens. Han var en imponerende fremtoning, som han sad bag sit store, udskårne skrivebord med det lange grå hår opsat i en ejendommelig frisure, nærmest af facon som en kosakhue, og klædt som en sanyasi, en person, som lever i cølibat og har helliget sit liv til en højere stræben. Han udspurgte mig om mit ærinde, gav mig et antal af de skrifter som den sydindiske Shiva-bevægelse udgiver, og gav mig lov til at lave en optagelse med stedets berømte tevaram-sangere. Shanmugadeshikar er leder af et meget stort foretagende. Dels er der selve klosteret i Dharmapuram, som er meget stort og rummer skoler, biblioteker, templer, og steder, hvor Shivadyrkere kan opholde sig på studieophold. Men han bestyrer også enorme jordarealer, som fromme Shivadyrkere over hele Tamil Nadu har skænket til klosteret. Det er en kilde til store indtægter, og det er på samme måde, næsten alle templer og kloster får deres indtægter, men det er en meget besværlig måde at ernære sig på. Tamil Nadu er et stor område, og det kan være svært at inddrive sine tilgodehavender fra fjerntliggende egne. Derudover administrerer klostret et antal store og små templer spredt ud over hele staten.

Dharmapuram kan altså betragtes som en slags minivatikan for Shivatilbederne i Tamil Nadu, og der er to andre institutioner af lignende art og størrelse foruden nogle stykker, som tager sig af Vishnu-dyrkernes åndelige behov. Shanmugadeshikar Brahmacharya er den seksogtyvende i rækken af åndelige overhoveder, som går tilbage til stedets grundlægger, Guru Gnanasambandar, som

grundlagde Dharmapuram Adinam i det 16. århundrede. Han blev opkaldt efter en berømt helgen og bhakti-sangskriver Gnanasambandar, som levede næsten 1000 år før. Den Gnanasambandar, som grundlagde klostret, skrev også et par sange, men ikke noget der kan komme i nærheden af den oprindelige Gnanasambandars enorme produktion på 4158 vers, som alle blev sat på melodi. Vi hører Swaminathan, Dharmapurams berømte tevaram-sanger. Han synger en sang af Gnanasambandar med titlen todudaiya ceviyan. Han, dvs. Shiva, har smykker i øreflipperne, han bærer halvmånen på sin pande, han er dækket med aske fra krematoriepladsen, han er smuk. Han har givet mig den nåde at tilbede ham, han står her foran mig i Dharmapuram.

[...]

Dette var en pladeoptagelse, og jeg måtte konstatere, at Swaminathans stemme ikke længere var meget værd. Men han har fået en værdig afløser i Sirgali Tirugnanasambandar, som her demonstrerer en ganske imponerende sangteknik af den art, som bruges i disse sange.

[...]

Disse to sangere videregiver traditionen til en flok halvstore drenge, som senere skal indtage embeder som tempelsangere forskellige steder i Tamil Nadu.

[...]

Shiva bhakti-sangene nåede deres højdepunkt kunstnerisk og musikalsk med digteren Arunagarinathar fra det femtende århundrede, hvis digtsamling Tirrupugal er meget beundret og synges endnu i Shivatemplerne. Det er raffinerede poetiske værker. Melodierne er fremragende, og særlig interessant er de rytmiske finesser i sangene. Her er et eksempel på en sang fra Tirrupugal, tunpam kondu vungal. Frels mig fra begæret efter kvinder, som smerter mig og vender min kærlighed bort fra dig. Vær nådig, og lad mig tilbede dine fødder ligesom de himmelske skabninger. Du, som kommer til syne sammen med Valli, lad mig tilbede Jer sammen, du, som dvæler i Trichendur, hvor konkylieerne skylles mellem klipperne i havet.

[...]

Forud for denne sang fra det femtende århundrede går en tradition for at lave bhakti-sange, som måske er tusinde år gammel. Traditionen fortsatte lige til vore dage fra oldtiden, og netop i disse år laves der bhakti-sange som aldrig før i Tamil Nadu. Man kan derfor forestille sig, hvor enormt stort omfanget af en ubrudt litterær tradition på nærvædet 1_ årtusinde er. De ældre sange er enten glemt eller integreret[11] i samfundet og anbragt indenfor det etablerede samfunds rammer. Men denne kilde til evig uro i hinduismen flyder stadig. Der opstår også i dag bhakti-bevægelser, som producerer hundredvis af nye sange. Et af de seneste skud på stammen er Aiyappa-kulten. Hvert år i december og begyndelsen af januar kan man i Tamil Nadu se mænd, som er klædt i sort eller blå tøj, og som medbringer bylter af tøj i samme farve. Det er pilgrimme, som er på vej til det store Aiyappa-tempel i Kerala. Aiyappa er en gud, som har et lidt usædvanligt ophav, idet han er søn af Shiva og Vishnu. Da Vishnu tog form af en smuk kvinde ved navn Mohini, fik han dette barn sammen med Shiva. Aiyappa var udset til at dræbe en dæmonkvinde, som huserede i himlen, og til det formål blev han anbragt på jorden, hvor han blev adopteret af et kongepar i Kerala. Vi ser altså igen, at en gud er blevet populær, fordi han har haft en jordisk inkarnation. Man mener, han har levet 12 år som menneske her på jorden. De mest spillede sange i Madras radio er filmsange og Aiyappa-sange. Der udgives plader med Aiyappa-sange, folk producerer selv primitive og enkle sange til Aiyappas pris i landsbyerne, og de klassiske sangere er også begyndt at tage Aiyappa-sangene på deres repertoire. Her er et eksempel på en sang af den mest populære slags. Vi kommer forenet i sjæl med vores ofringer. Torne og sten er som puder at træde på for os. Vi kommer for at kaste os for fødderne af den gud, der skænker evigt liv. Vi bringer ghee[12] og kamfer til guden. Vi bærer blomster-guirlander og gør bodsøvelser for at få dig at se, du søn af Vishnu. Mens vi klatrer op ad Sabari-bjerget kommer du os i møde ridende på en tiger for at vise os vej. Vi klatrer op ad templets atten trin og overgiver os til guden. Når vil tilbeder dig, glemmer vi os selv.

[...]

Under mit ophold i Tamil Nadu overværede jeg ofte Aiyappa-sangaftener i landsbyen og andre steder og fik et levende indtryk af en kult, som virkelig var et spontant udtryk for bhakti-kulten i Indien. Men den skal jo nok blive indfanget af samfundets magtstrukturer før eller siden. Men endnu er den under hastig udbredelse og umulig at kontrollere for præsteskabets og samfundets mægtige. Men der er endnu ingen tvivl om, at når den bliver indfanget af konventionalismen,[13] så vil folk igen finde en ny genstand for deres tilbedelse. Vi hører til slut en Aiyappa-sang med den populære sanger Viramani. Den handler om, hvordan pilgrimmene forbereder sig til rejsen til Sabari Malai.

[.

ORDFORKLARING

- [1] Pan-indisk = i hele Indien
- [2] Pietistiske betyder her fromme, hengivne tilbedelse.
- [3] Integrator = samlende kraft
- [4] Anarki = uorden, hvor ingen bestemmer og regerer. Her forstået som en reaktion mod især kastesystemet stramme styring af alle hinduers liv.
- [5] Attributter - kendetegn, som er specielle for en bestemt gud
- [6] Reinkarnationer = genfødsler i en ny skikkelse
- [7] Konventionelt = almindeligt, som man plejer
- [8] Idyllisering = beskrive noget bedre og mere problemfrit, end det i virkeligheden er
- [9] Etablerede = det bestående, allerede eksisterende
- [10] Formel = efter et bestemt fast mønster
- [11] Integreret = optaget og (her) accepteret i samfundet
- [12] Ghee = meget rent smør af komælke. Da koen er hellig er ghee det også.
- [13] Konventionalisme = ønske om, at alting skal være som det plejer og som sædvanen foreskriver

Verden er vibrationer

- en radioudsendelse

(musik)

Indisk film og popmusik

Fra Kashmir i nord til Kanyakumari i syd, fra Bombay i vest til Puri i øst er den mest karakteristiske lyd i Indien i dag den hårdtpumpede indiske filmmusik, som drøner ud gennem en overbebyrdet højttaler, der lyder som om den meget snart vil bryde sammen under den forfærdelige overbelastning.

(musik)

Det er en musik, som passer godt til den stærkt krydrede indiske mad, fuld af chili og hvidløg og tamarind ; musik som næsten svider en vesterlændings øregange. Det er en musik, som giver smæk for skillingen.

(musik)

Film- og popmusikken er langt den mest udbredte form for musik i Indien i dag. Den indgår i næsten alle indiske film hvor som regel en tredjedel af tiden går med sang- og danseoptrin. Musikken er fuld af begær, kærlighedstiggeri og højspændt melodrama og passer til de indiske film, som er kulørte, melodramatiske drømme, hvor der udfolder sig en verden så forskellig fra realiteternes verden som vel muligt .På filmslæredet blomstrer den romantiske kærlighed, som ellers har så trange kår i Indien. Det er stadig far og mor, som arrangerer deres børns ægteskab, og de fleste indiske unge ville blive skræmt til døde, hvis man bad dem selv finde en ægteskabspartner. Men kvinderne elsker at læse om romantik i de kulørte ugeblade, og de strømmer til biografernes kærlighedseventyr.

(musik)

En af de store filmproducere i Bombay, indisk films Hollywood, sagde i et interview: "Hvis vi lavede realistiske film, ville folk gå grædende ud af biografen. De indiske massers liv er fattigt og deprimerende. De ønsker ikke at gense det på biograflæredet. Det vort publikum ønsker er virkelighedsflugt. De ønsker drømme. Vi sælger dem drømme. "

(musik)

De indiske film og filmsange har lige så lidt med realiteternes verden at gøre som' den gamle mytologiske beretning om Sita og Rama, hvis ægteskab og kærlighed i mere end 1000 år har været ideal for indiske mænd og kvinder. Men filmens verden handler om mennesker og om denne verden. Måske udtrykker den indiske films konsekvente mangel på realisme en længsel efter andre virkeligheder. Måske er filmen et spejl, som viser andre, hedt begærede muligheder -en længsel efter noget andet. Hvad er det, den lille kokkepige synger til sit kedsommelige arbejde'? "Rose, hvorfor er dine blomsterblade våde'? Er det dug eller tårer, som har v ædet dem'?"

(musik)

Jo, filmsangene er det moderne Indiens folkesange. Men der findes en anden længsel, som udtrykkes i sang og musik: Længselen efter at forenes med Gud eller det guddommelige.

Bhakti-sange: længslen efter det guddommelige

(musik)

Dette er en folkelig bhakti-sang, som udtrykker kærlighed til og længsel efter gud, sunget af en stor sanger, den afdøde D. v. Palushkar. Overalt i Indien kan man i templer og private hjem høre grupper af fromme hinduer, som forsamles på tværs af kastegrænser og tilbeder gud ved at synges kærlighedssange til ham. Denne folkelige hinduisme opstod sandsynligvis for ca. 1500 år siden, først i

Sydindien, og derfra bredte den sig efterhånden til hele Indien. Der kan være en voldsom følelsesmæssig appel i bhakti-sangene, og igennem tiderne har der været perioder, hvor store områder af Indien har været præget af rene flodbølger af bhakti-religiositet. Tusindvis af mennesker har pludselig, når vækkelsen er kommet til deres egn, forladt hus og hjem for at drage om som tiggere og synge guds pris og helt hellige sig den religiøse kærlighed.

(musik)

En af de tidligste bhakti-sangskrivere i Sydindien var en kvinde ved navn Andal. Hun voksede op i en lille by, Srivilliputtur, som adoptivdatter af en brahmin, og fra ham lærte hun bhakti -religionen at kende. Andal nærede en brændende kærlighed til Vishnu, og hun opnåede den ære at blive gift med ham. Man kender i dag 2 digtsamlinger af hende; den ene hedder Andal Kalyanam (Andals bryllup) , som i et intenst og næsten kødeligt sprog skildrer hendes kærlighed til Vishnu, og en anden samling, som hedder Tiruppavai, som synges af sydindiske kvinder i måneden Margoli , som ligger i december/januar.

(musik)

"Det er måneden Margoli, på den gode fuldmånedag. I bør stå op, gå til floden og bade, alle I småpiger fra hyrdernes lykkelige kvarter! Han, hvis skarpe lanse volder så stor fortræd, er søn af hyrden Nanda. Den unge løve fra Yacodai med smukke øjne. Med sine mørkeblå hud, sine røde øjne ligner han den strålende fuldmåne. Det er Narayana. Han giver os trommen, mens jordens folk forenes i lovprisning af ham. Kom jeres løfte i hu! "

(musik)

Andal-templets ydre udsmykning myldrer med fantastiske og barokke figurer, malet i stærke farver. Det enormt høje tempeltårn, efter sigende det højeste i Sydindien, rejser sig over den støvede provinsby og kan ses på lang afstand. Den udskårne tempelvogn af træ rager endnu højere op end tårnet, når overbygningen bliver sat op på de mægtige, massive træhjul ved den årlige Andal-fest først på sommeren. Så kommer titusinder til Srivilliputtur. De tilbeder Andal og Vishnu. I templets forhal køber de stærktfarvede olietryk af det guddommelige ægtepar, de køber Andal's digte og andre souvenirs, og de lytter til tempelpresterens recitation af digtkredsen Tiruppavai.

(musik)

Denne digtcyklus reciteres hver dag idet store AndallVishnu-tempel. Det er digte som beskriver Andal's kærlighed til Vishnu, og dem, har mange sydindiske kvinder lært som små piger. Det anses for at være et passende led i deres opdragelse, så de kan ære og tilbede deres ægtemænd på samme måde som Andal tilbad Vishnu .

(musik)

Og årsagen til alt dette var en kvindelig poet, som levede for mere end 1200 år siden, og som elskede gud så højt, at hun blev gift med ham. Andre gamle bhakti-digtere har været mere beskedne og blot ønsket at se genstanden for deres tilbedelse. Denne strofe Manattakattan er en del af en bhaktisang til Shiva's pris, som daterer sig omtrent 1000 år tilbage:

(musik)

I hele Indiens historie har den årligt tilbagevendende monsunregn været altafgørende for liv og død. Man har altid måttet bestræbe sig på at stå sig godt med regnguden Varuna.

Mantra'er, yantra'er og besættelser

(recitation)

Her er en Brahmin-dreng ved at lære en hymne til regnguden af sin far, som er præst i et Vishnu-tempel. Det er en hymne fra Veda'erne, de hellige skrifter, hvis oprindelse fortaber sig i historiens tåger.

(recitation)

lårtusinder er disse hymner blevet reciteret af braminerne, Indiens lærde kaste. De findes nedskrevet, men det er ikke den skrevne tekst, der er vigtig, det er den mundtligt overleverede og talte tekst.

(musik)

For i selve lyden ligger der en hellig kraft, som langt overgår ordenes formelle betydning. I 2000 år eller mere har indiske braminerne videregivet vedaterne som en mundtlig tradition, og de færreste af dem forstår teksternes betydning. De samlede veda-tekster er meget omfattende, men i den magiske stavelse om findes samtlige veda 'er så at sige som koncentrat. Hvis man blot siger stavelserne om, svarer det til at man har reciteret samtlige hellige tekster. Den indiske ide, at lyd i sig selv kan indeholde guddommelig kraft, er nok kommet senere end veda 'erne , men vi finder ansatser til den tankegang i atharva-veda, en af de senere tekster, som hovedsagelig består af magiske besværgelser, som ikke alle har noget særligt ophøjet religiøs formål. Der findes f. eks. elskovsbesværgelser , som skal overvinde en kvinde og binde hende i kærlighed til en mand.

Gid Kama, opjageren, må jage dig op. Du skal ikke kunne dvæle på dit eget leje. Jeg gennemborer dig i hjertet med Kama's frygtelige pil. Gid Kama må gennembore dig i hjertet med sin velrettede pil, hvis færd er længsel, hvis spids er elskov og hvis skaft er attrå. Jeg gennemborer dig i hjertet med Kama's velrettede pil, som udtørre milten, som brænder og hvis færd flyver fremad. Kom krybende til mig, gennemtræng dig brændende smerte og med tør mund. Mild uden vrede, kun min alene, sødtalende og trofast. Med pigkæp jager dig hid fra din mor og far, at du kan føje dig efter min vilje. Mithra og Varuna, driv hendes tanker ud af hendes hjerte, og når I har gjort hende viljeløs, giv hende så i min magt.

Også i dag bruger man magiske besværgelser i Indien. Overalt kan man købe populære håndbøger på, hvordan man helbreder sygdomme og anråber guderne og får dem til at opfylde ens ønsker ved hjælp af mantra'er, formularer, som består af delvist uforståelige stavelser og lyde. Har man forstuvet en ankel skal man ofre til guderne, mens man siger : tom cink urulanaci chakra muluna maci cikku pilanacci svaha."

(musik)

Til at drive onde ånder på flugt er denne mantra god: "om riyum sivayanama sriyum hariyum aiyum kiliyum cavvum" alle slags ødelæggende onde ting, kom i min magt , svaha ".

(musik)

Det er, hvad man kunne kald hvid magi, men der findes også mantra'er, som kan bringe ondt over andre, og det sker at mennesker betaler en troldmand, som er kyndig i mantrakunsten, for at kaste en forbandelse over et andet menneske, altså sort magi.

(musik)

Heldigvis findes der også midler mod sort magi, f. eks . denne mantra, "sriyum cip rap, oh Brahmas erstatning, nama nacci jam jam".

(musik)

Det er mægtige ord som om og svaha, som får besværgelser til at virke. Disse ord er som frø, ud af hvilke hele universet kan udvikle sig. De repræsenterer guderne, og nogen specielle stavelser er simpelthen at forstå som gudernes fremtrædelsesform. En gudinde ved navn Gayatri er blevet tilbedt af braminerne i årtusinder, og der findes ikke noget billede eller nogen statue, som forestiller Gayatri .Når braminerne indvies og får den hellige snor, lærer de Gayatrimantra , som anses for at være brahminernes hellige ejendom og privilegium. En hymne til Gayatri lyder:
Oh, Devi, du som er alle veda'ernes moder. De tre verdener hilser dig, hvis form er kerneordet. Du, den fineste og bedste dvæler i solens stråleglans. Dit hoved smykkes af ædelsten af alle slags. Du yndige, heldbringende, som er i en lotus med 24 kronblade smykket med de fineste halskæder og armringe og ørenringe besat med ædelsten. Du holder guddommelige våben: En fuldt udsprunget lotus, i dine højre hænder; et kar med det reneste vand i en hvid konkylie; En håndtromme og

veda'erne holder du i dine venstre hænder. Du bærer en klædning og et bælte vævet af hellig tråd. Vi hilser dig, store Gayatri, du som ophæver synd, du som er den hellige lyd, om, brahminernes hellige viden.

(musik)

Den hurtigste adgang til det guddommelige er lyden. Men det er ikke blot mennesker, som taler til guderne. Guderne taler også til og igennem menneskene. I de fleste landsbyer i Indien findes mennesker, som er i stand til at kalde guderne til sig, at blive besat af dem. Jeg har engang besøgt en sådan troldmand og rådspurgt guderne igennem ham. Da jeg var trådt ind igennem den lave dør til hans lille lerklinede hytte, brændte han først røgelse for guderne, ofrede nogle frugter og blomster og betel, så tog han sin timeglasformede håndtromme, imens han sang. Til tider sang han ned i trommen og frembragte derved en temmelig overjordisk lyd.

(musik)

Han nævnte alle de lokale guder ved navn, bl. a. Shiva og store og lille Karuppasvami. Landsbyguder, som er udbredt i Sydindien. Pludselig bliver han besat. Man hører hans stønnen, da en af de lokale guder overtager hans krop, og hans stemme bliver ændret.

--- BÅNDET VENDES ---

Troldmanden er nu besat af Manjamalaiandi, en lokal guddom, og nu kan man tale direkte med guden. Jeg spurgte Manjamalaiandi, hvad han syntes om min tilstedeværelse i landsbyen, og om jeg ville have held til at vende tilbage igen og fortsætte mit arbejde. Guden var uhyre venligt stemt overfor det, og jeg spurgte, hvad jeg kunne gøre for at være sikker på at jeg ville komme tilbage til Indien. Svaret var, at jeg skulle ofre en hest af brændt ler til Manjamalaiandi ved næste tempelfest. Jeg gik straks til den lokale storgodsejer, som indførte min bestilling i en stor bog: En lerhest til Mr. Danish. betalt, 17 -Rupees til pottemageren samt 20 Rupees til 4 mand for at bære den ud til templet.

Nær byen Madurai findes et landsbytempel for guden Pandi, hvor der hver dag kommer tusindvis af mennesker for at blive spået af sådanne troldmænd, som bliver besat af diverse landsbyguder. Men mange af de mennesker som kommer her, er kvinder, som kommer med det formål at blive besat af guden Pandi. Foran templets indgang bliver mange besat, men der er også kvinder, som er besat længe før de kommer frem til selve templet. Det fremgår af deres adfærd, at de er besat, og menneskemængden viger ærbødigt til side for dem mens de halvløber frem mod templet med fortrukket ansigt. Men de fleste bliver først besat, når de kommer helt frem til templets indgang og vender front mod gudebilledet idet allerhelligste. De lukker øjnene, trækker vejret kraftigt og stødvis, deres stemmer ændres -hele deres væsen ændrer sig. Folk, som tilfældigt kommer forbi, standser op, spørger måske: "er du virkelig Pandi?", og den besatte svarer, som regel temmelig ophidset: "Ja, jeg er virkelig Pandi! Hvor vover du at spørge Pandi på den måde!" Når folk så har forvisset sig om, at de virkelig står overfor guden selv, kommer de frem med deres problemer, og de spørger den besatte om, hvordan det vil gå med deres sygdom eller hvad det nu er, som trykker dem, og hvad de kan gøre ved det. Svaret går som regel ud på, at guden vil hjælpe dem, hvis de ofrer til ham ved dette tempel i nogle uger i træk eller lignende.

Det er et ganske lille tempel, og pladsen foran det er stoppet med mennesker. En tæt masse af mennesker, som går ud og ind af templet, ofrer geder og høns foran tempelindgangen, hvor jorden er helt sumpet af blod fra offerdyrene. Kvinder sidder overalt på hug og koger offermad over brændeild. Unge og gamle får raget alt håret af hovedet. Hoveddragning er et af de hellige sakramenter i hinduismen. Der er også en stor brønd, hvor folk trækker vand op for at tage et rensende helliggørende bad før ritualerne -alt dette i forening med spåmænd og -koner, issælgernes råb, sælgernes råb fra boderne med sodavand, offergaver og souvenirs blander sig med mængdens råben og snakken. Det er et fantastisk sammensurium af lyd, hvor skrigene fra de besatte kvinder af og til hæver sig. Hvis man henvender sig til en sådan besat kvinde må man være forberedt på at få svar på tiltale, for de guder, de bliver besat af, er som regel temmelig barske og frygtindgydende. Guden kan godt være vrangvillig og skælde ud og forlange at man ofrer til ham, ellers kommer han efter en.

At det guddommelige sådan kan blande sig med det menneskelige er en gammel tanke i hinduismen. Den af Upanishaderne, som er nogle filosofiske tekster, som er yngre end veda'erne, men stadig ret gamle, står disse ord om enheden mellem gud og menneske :

Sandelig, hele denne verden er brahman. Sandelig, mennesket består af indsigt. Således som menneskets indsigt er i denne verden, således bliver han efter døden. Derfor skal man stræbe efter ånd. Af tanke består han. Livsånden er hans legeme. Lys hans form. Hans beslutning er sandhed. Han selv er rummet. Alle gerninger er hans, alle ønsker, al lugt, al smag; han omfatter hele verden. Han er uden ord og uden hensyn .Det er min sjæl inden i mit hjerte, mindre end et riskorn, end et bygkorn, eller et sennepskorn eller et hirse Korn, eller det inderste af et hirse Korn. Det er min sjæl inden i mit hjerte, større end jorden større end luftrummet, større end himlen, større end verdenerne .Dens er alle gerninger, alle ønsker, al smag, al lugt .Den omfatter hele verden. Den er uden ord og uden bekymring. Det er min sjæl inden i hjertet. Det er brahman. Det skal jeg blive til, når jeg er død.

At nå det guddommelige gennem lyden

Den indiske klassiske komponist Tyagaraja

(musik)

En af de store komponister i den sydindiske klassiske musik hedder Tyagaraja. Han levede fra 1760-1832, og hans sange til Ramas pris udgør hovedparten af det klassiske koncertrepertoire i Sydindien i dag. Tyagarajas hele stræben var forening med Rama, som er en af Vishnu's inkarnationer. Dels igennem musikken og sangen -næsten alle hans sange er til Ramas pris -men også gennem ramanama, dvs. ved at gentage navnet Rama 125.000 gange hver dag så længe han levede. Rama er nemlig ikke blot et tilfældigt navn, det er selve gudens form, hans rupa så ved at gentage det så mange gange og så længe, at alt andet fortrænges fra ens sind, kan man opnå forening med Rama. Tyagaraja nåede sit mål. Umiddelbart før sin død opnåede han at se Rama, og hans sjælopnåede befrielse fra genfødsel, moksha. Han er altså ikke blot komponist og poet, men også en berømt helgen, et forbillede for hinduer.

(musik)

Men også musikken var for Tyagaraja et middel til frelse, og han var ikke beskedent på musikkens vegne som man kan se af hans sangtekster:

"Den vitale ånde, prana i forbindelse med ilden i kroppen frembringer om og de 7 toner. Folk flest kender ikke Shivas hemmelighed, han som får endeløs glæde ved at lytte til vina'ens musik.

(musik)

Tilbed den smukke gudinde, som hersker over de 7 toner, som skinner igennem navle, hjerte, hals , tunge og næse, og igennem Rig- og Samaveda, Gayatris hjerte, mantraerne, og hellige mænds og guders sind , og Tyagaraja .

(musik)

Er det muligt for andre end vakte sjæle at blive frelst? Er det muligt for en som hverken har sand hengivelse eller kendskab til guddommelig musik at opnå frelse?

Tyagaraja forfulgte med enestående stædighed sit åndelige og kunstneriske mål og skrev næsten udelukkende sange til Rama. En anden stor komponist, som levede samtidig med ham, Muthusvami Dikshitar, troede også på musikkens spirituelle magt, men imodsætning til Tyagaraja komponerede han sange til næsten alle de vigtigste indiske guder, idet han forsøgte at være så alsidig som muligt. Han komponerede også grupper af sange til de 5 elementer, 5 sange til de 5 vigtigste Shiva-templer i Sydindien og mange andre lignende kompositioner. En af de berømteste af slagsen er hans 9 sange til de 9 planeter, Navagraha, som er Solen og Månen, de synlige planeter, Mars, Venus, Jupiter, Saturn og Merkur, samt to punkter, som formodes at være planeter på Månens øverste og nederste bane.

Alle disse planeter tilbedes i hindu -templerne som guder. Ifølge overleveringen skrev Dikshitar sangene til planeterne ved en bestemt lejlighed, hvor en trommespiller i et tempel var blevet syg. Dikshitar, som var en habil astrolog, fandt ud af , at sygdommen skyldtes planeten Jupiter, som var

ham ugunstig stemt. Denne planet hedder Brihaspati i Indien og æres som en lærd og ærværdig gud. Muthusvami Dikshitar komponerede en sang til Brihaspati, lærte trommespilleren at synge den, og han blev snart rask igen. Dikshitar komponerede så de 8 andre sange, så der var en sang, hvis der skulle opstå problemer med de andre planeter. Denne sang fremføres her af den store Vina -spiller Balachander, som normalt ikke synger offentligt, men i en komposition af så stor tyngde og vigtighed som denne har han fundet det nødvendigt også at synge teksten, som er på sanskrit og betyder omtrent flg.:

Oh, Brihaspati, Taras husbond, oh brahmin! Jeg bøjer mig for dig, oh du mægtige talens herre, du hersker over skytten og fisken, du beundres af Mahendra og prises for dit skarpsind af Madhava. Oh, store asket og lærer for guderne! Du bærer tordenkilen. Oh, guru for de tre verdener, dit navn er heldbringende. Du er fri for alderdom og vrede. Oh, Kachas fader, du Kalpaka, træet, som opfylder ønsker for dine disciple! Du er Shivas lærer, Guruguhas fryd! Oh, de hjælpeløse ven! Du skænker afkom og oplyser de fire former for tale, du er et ocean af medlidenhed! Du er uden fejl, du har fastlagt loven, du er herre over Verden og kontrolleres af Ingen! Du er dadelfri og frydes over verden, du er hel og fuldendt! Du skænker lykke!"

(musik)